Utgiftsområde 11

Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområde 11 – Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut ... 3

2 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ... 5
2.1 Principer för utformningen av denna proposition ... 5
2.2 Utgiftsområdets omfattning ... 6
2.3 Utgiftsutveckling ... 6
2.4 Skatteutgifter ... 7
2.5 Mål för utgiftsområde ... 8
2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder ... 8
2.7 Resultatredovisning ... 8
2.7.1 Vem tar del av utgiftsområdets förmåner? ... 8
2.7.2 Utvecklingen av fattigdom bland pensionärerna ... 11
2.7.3 Grundskyddsförmånerna bidrar till att förbättra den ekonomiska standarden för pensionärer ... 14
2.7.4 Målkonflikten mellan grundskydd och drivkrafter till arbete ... 18
2.8 Budgetförslag ... 19
2.8.1 1:1 Garantipension ... 19
2.8.2 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna ... 20
2.8.3 1:3 Bostadstillägg till pensionärer ... 22
2.8.4 1:4 Äldreförsörjningsstöd ... 23
2.8.5 1:5 Inkomstpensionstillägg ... 24
2.8.6 2:1 Pensionsmyndigheten ... 25

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2027 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Pensionsmyndighetens behov av likviditet vid handel med fondandelar som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 20 000 000 000 kronor (avsnitt 2.8.6).
2. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Garantipension till ålderspension	28 549 600
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	7 069 200
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	13 620 300
1:4 Äldreförsörjningsstöd	1 670 500
1:5 Inkomstpensionstillägg	5 762 000
2:1 Pensionsmyndigheten	788 545
Summa anslag inom utgiftsområdet	**57 460 145**

2 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

2.1 Principer för utformningen av denna proposition

Vid utformningen av denna proposition har särskilda principer tillämpats med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till principerna redovisas närmare i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Förslagen i denna proposition utgår från den budget som riksdagen har beslutat för 2026 efter förslag i budgetpropositionen för 2026. Beslutade ändringar i statens budget för 2026 har inte beaktats. Följande generella justeringar har gjorts för utgiftsområdena.

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- Uppenbart tillfälliga satsningar från tidigare budgetår som upphör vid utgången av 2026 har inte förlängts.
- Lagförslag som är politiskt okontroversiella och som inte kan genomföras under pågående budgetår, har inkluderats i de fall det råder politisk samsyn om förslagen.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har tillämpats i enlighet med det finanspolitiska ramverket när denna proposition har tagits fram (skr. 2025/26:76, bet. 2025/26:FiU14, rskr. 2025/26:156).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

För att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2028 och 2029 till anslagen redovisar regeringen på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret. Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av 2026 års anslagsnivå för åren efter budgetåret för åtgärder som upphör vid utgången av 2026. För åtgärder som upphör från utgången av 2027 eller senare gäller 2026 års nivå för åtgärden fram till slutåret. För permanenta åtgärder gäller 2026 års nivå tills vidare. Med hänsyn till att propositionen utformats enligt

principer för att lämnas av en övergångsregering är dessa beräkningar mycket osäkra som underlag för bedömning av framtida anslagsnivåer.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i denna proposition en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa en bedömning av måluppfyllelsen och den framtida politiska inriktningen. Hur anslagen är tänkta att användas under 2027 framgår i stället enbart av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa under rubriken Budgetförslag.

De konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under rubriken Skälen för regeringens förslag för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2027. För åren därefter är beräkningarna mycket osäkra varför konsekvenserna inte redovisas närmare för dessa år. I tabellerna för förändringar av anslagsnivån har det inte varit praktiskt möjligt att specificera beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder på motsvarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2026.

2.2 Utgiftsområdets omfattning

Redovisningen av den allmänna pensionen är uppdelad i två avsnitt. Den allmänna inkomstgrundade pensionen redovisas under avsnittet Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom redovisas de skattefinansierade förmånerna för pensionärer och förmåner till efterlevande. Utgiftsområdet omfattar garantipension, bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd, inkomstpensionstillägg och efterlevandepensioner till vuxna. Utgiftsområdet omfattar även Pensionsmyndigheten.

2.3 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

	Utfall 2025	Budget 2026[1]	Prognos 2026	**Förslag 2027**	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ersättning vid ålderdom	**61 614**	**58 861**	**58 773**	**56 672**	**57 140**	**58 286**
1:1 Garantipension till ålderspension	32 357	29 758	30 254	**28 550**	29 138	30 341
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	7 807	7 827	7 472	**7 069**	6 630	6 181
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	13 904	13 856	13 641	**13 620**	13 871	14 167
1:4 Äldreförsörjningsstöd	1 593	1 626	1 621	**1 671**	1 759	1 864
1:5 Inkomstpensionstillägg	5 953	5 795	5 784	**5 762**	5 743	5 733
Myndigheter	**797**	**841**	**858**	**789**	**788**	**789**
2:1 Pensionsmyndigheten	797	841	858	**789**	788	789
Totalt för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	**62 412**	**59 702**	**59 631**	**57 460**	**57 928**	**59 075**

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2027–2029 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**59 322**	**59 322**	**59 322**
Pris- och löneomräkning[2]	12	21	35
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-673	-764	-806
Makroekonomisk utveckling	-2 386	-2 078	-1 435
Volymer	1 186	1 426	1 959
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt			
Ny utgiftsram	**57 460**	**57 928**	**59 075**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2027 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

	2027
Transfereringar[1]	56 672
Verksamhetsutgifter[2]	759
Investeringar[3]	30
Summa utgiftsram	**57 460**

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2025 samt kända förändringar av anslagens användning.

[1] Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

[2] Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

[3] Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.4 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av skatteutgifter beskrivs närmare i Förslag till statens budget, finansplan m.m., avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2026 (skr. 2025/26:98). Nedan redovisas de skatteutgifter som hör till utgiftsområde 11.

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

	2026	2027
Beskattning av tjänstepensionsinkomst (A4)	-	-
Beskattning av privat pensionsförsäkring och individuellt pensionssparande (A6)	-	-
Förhöjt grundavdrag för äldre (A40)	68 740	66 700
Nedsatt avkastningsskatt på pensionsmedel (C8)	24 680	28 230

Anm.: Inom parentes anges den beteckning för respektive skatteutgift som används i regeringens skrivelse. Skatteutgifter som inte har beräknats anges med "-".

Källa: Regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2026 (skr. 2025/26:98).

2.5 Mål för utgiftsområde

Målet för utgiftsområdet är att förmånerna ska bidra till en god ekonomisk standard för kvinnor och män, såväl ensamstående som sammanboende, med låg eller ingen inkomstgrundad pension (prop. 2022/23:1 utg.omr. 11, bet. 2022/23:SfU2, rskr. 2022/23:92).

2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De centrala indikatorer som används för att redovisa resultaten inom utgiftsområdet är följande:

- Ekonomisk standard och låg ekonomisk standard för pensionärer, fördelat på allmän inkomstgrundad pension
- Andelen pensionärer med låg ekonomisk standard
- Andelen kvinnor och män 65 år eller äldre som lever i materiell och social fattigdom
- Andelen pensionärer med låg ekonomisk standard med och utan förmåner
- Ekonomisk standard för kvinnor med änkepension i förhållande till andra kvinnor.

2.7 Resultatredovisning

I dag får ca 2,3 miljoner personer allmän pension utbetalad. För de ålderspensionsrelaterade förmånerna behöver en person från och med 2026 vara 67 år eller äldre för att kunna ha rätt till förmånen. Omställningspension och viss del av änkepensionen kan dock endast ges till personer som är yngre än 67 år, och förmånstagarna är få till antalet.

I redovisningen definieras en pensionär som någon som tar ut allmän pension till någon del eller som får äldreförsörjningsstöd. Att begreppet pensionär definieras på detta sätt och inte utifrån en viss ålder beror främst på att det inte finns någon specifik pensionsålder i det allmänna pensionssystemet, dvs. det finns ingen åldersgräns för när en person måste ta ut sin allmänna pension. Därtill har också spridningen i fråga om när en person väljer att ta ut sin pension ökat. Detta innebär dessutom att begreppet pensionär inte behöver omdefinieras varje gång pensionsåldrarna ändras.

Utgångspunkten för analysen av utgiftsområdet är den ekonomiska standarden bland pensionärerna. Efterlevandepension för personer som inte har tagit ut allmän pension ingår inte i analysen förutom i de fall analysen berör just efterlevandepension. Med ekonomisk standard avses hushållets sammanlagda disponibla inkomst, korrigerat för hushållets sammansättning. I analysen beräknas även andelen personer med låg ekonomisk standard, dvs. andelen i olika grupper vars ekonomiska standard understiger 60 procent av medianinkomsten för hela befolkningen.

2.7.1 Vem tar del av utgiftsområdets förmåner?

Utgiftsområdet består av de s.k. grundskyddsförmånerna garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd samt inkomstpensionstillägg, som är ett tillägg baserat på storleken av den allmänna inkomstgrundade pensionen. Därutöver ingår också förmåner till vuxna efterlevande i form av änkepension och omställningspension. Som tabell 2.5 visar var det knappt 1,2 miljoner pensionärer som fick garantipension i december 2025 och drygt 1,2 miljoner pensionärer som fick inkomstpensionstillägg, vilket är detsamma som 2024. Drygt 300 000 pensionärer fick

bostadstillägg och knappt 165 000 pensionärer fick änkepension 2025. Antalet pensionärer med bostadstillägg är oförändrat sedan 2024, medan antalet med änkepension har minskat med cirka 11 000 personer. Det är vanligt att en pensionär får fler än en förmån, exempelvis garantipension och bostadstillägg. Majoriteten av pensionärerna hade även allmän inkomstgrundad pension. Som framgår av tabellen var det genomgående fler kvinnor än män som fick del av såväl grundskyddsförmånerna som inkomstpensionstillägg och efterlevandeförmåner.

Tabell 2.5 Antal personer som får utgiftsområdets förmåner samt genomsnittliga belopp

Antal personer och genomsnittliga belopp december 2025

	Antal			Medelbelopp per månad		
Förmån	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Garantipension	829 684	352 239	1 181 923	2 351	2 056	2 263
Bostadstillägg	212 554	93 246	305 800	3 734	3 629	3 702
Äldreförsörjningsstöd	15 957	11 755	27 712	5 009	3 977	4 571
Inkomstpensionstillägg	773 106	451 186	1 224 292	431	360	405
Änkepension	164 986			3 424		
Omställningspension	3 915	1 538	5 453	10 002	10 048	10 015

Anm.: Omställningspension redovisas inklusive förlängd omställningspension. Antal personer och genomsnittliga belopp avser december 2025. Eftersom samma person kan ha flera förmåner blir summan av antalet med förmåner inte detsamma som summan av antalet personer med någon förmån.

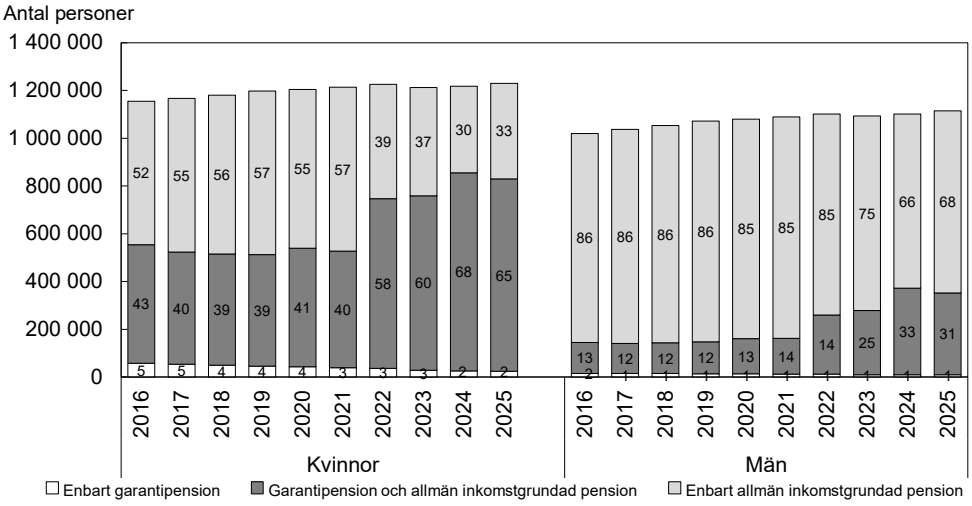
Källa: Pensionsmyndigheten.

Fler kvinnor än män tar del av utgiftsområdets förmåner

Garantipension är ett komplement för personer som saknar eller har en låg allmän inkomstgrundad pension. Som framgår av diagram 2.1 ökade andelen personer som får garantipension mellan 2021 och 2024 för både kvinnor och män. Att garantipensionen har höjts under de senaste åren har medfört att även pensionärer med medelhög allmän inkomstgrundad pension får del av garantipensionen. Under 2025 har andelen personer med garantipension åter minskat, jämfört med 2024, och sammantaget var det ca 50 procent av pensionärerna som fick garantipension 2025.

Bland kvinnorna fick 65 procent garantipension kombinerat med allmän inkomstgrundad pension 2025, vilket är en ökning med 25 procentenheter sedan 2021. Motsvarande andel för männen var 31 procent vilket var en ökning med 17 procentenheter sedan 2021. Andelen har dock minskat mellan 2024 och 2025, med 3 procentenheter för kvinnor och 2 procentenheter för män. Det är fler kvinnor än män som enbart får garantipension och inte får någon allmän inkomstgrundad pension, men andelen har minskat över tid för både kvinnor och män.

Diagram 2.1 Antal och andel pensionärer med allmän inkomstgrundad pension eller garantipension eller båda, 2016–2025

Anm.: Siffrorna i staplarna avser andelen av pensionärerna i procent. Diagrammet visar data för december månad för vart och ett av åren.

Källa: Pensionsmyndigheten.

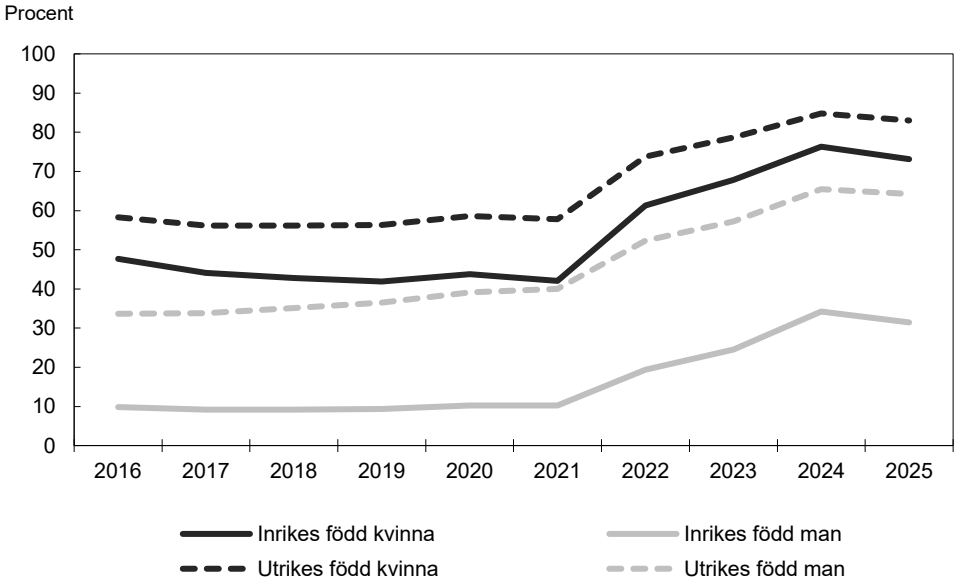
Andelen pensionärer med garantipension har tidigare successivt minskat över tid. En förklaring till minskningen är att den allmänna inkomstgrundade pensionen generellt sett är högre för yngre pensionärer än för äldre pensionärer, vilket innebär att yngre pensionärer har fått mindre grundskydd. Denna utveckling har hängt samman med ett längre arbetsliv och därmed ett högre intjänande till den inkomstgrundade pensionen. En annan förklaring har varit att de pensionsgrundande inkomsterna ökade i reala termer, vilket innebar att de som nybeviljades garantipension fick en allt lägre garantipensionsnivå i förhållande till intjänad allmän inkomstgrundad pension. Det beror på att garantipension reduceras av allmän inkomstgrundad pension. Att andelen pensionärer som får garantipension ökade påtagligt från 2021 beror främst på två faktorer. Den första är att garantipensionens grundnivå höjdes med 1 000 kronor per månad från augusti 2022. Den andra är de förhållandevis höga uppskrivningarna av prisbasbeloppet till följd av den kraftiga inflationsutvecklingen i samhället. 2025 var indexeringen av inkomstpensionen högre än indexeringen av garantipensionen vilket har bidragit till att andelen pensionärer med garantipension har minskat jämfört med 2024. Sammantaget är det drygt 490 000 fler pensionärer som får garantipension 2025 än 2021, och drygt 45 000 färre jämfört med 2024.

Andelen som får garantipension minskar bland både inrikes och utrikes födda pensionärer

Garantipension kan den få som inte har en tillräckligt stor intjänad inkomstgrundad allmän pension. Diagram 2.2 visar att andelen pensionärer med garantipension är högre bland utrikes födda personer än bland inrikes födda personer när jämförelsen görs mellan utrikes och inrikes födda kvinnor respektive mellan utrikes och inrikes födda män. Dock är det en lägre andel som har garantipension bland utrikes födda män än bland inrikes födda kvinnor. Det är ett resultat som kan komma att förändras i framtiden eftersom det sedan 2013 är en större andel utrikes födda män än inrikes födda kvinnor som nybeviljas garantipension. Skillnaden är större mellan utrikes och inrikes födda män än mellan utrikes och inrikes födda kvinnor. Av diagrammet framgår att bland utrikes födda män hade 64 procent garantipension 2025 jämfört med 31 procent bland inrikes födda män. För utrikes och inrikes födda kvinnor var motsvarande andel 83 procent respektive 73 procent. Av diagrammet framgår att

andelen med garantipension ökade relativt mycket i alla grupper till följd av höjningen av garantipensionen 2022 samt de höga uppskrivningarna de två åren därefter. 2025 har andelen minskat något i alla grupper även om minskningen har varit högre bland inrikes födda män och kvinnor.

Diagram 2.2 Utvecklingen av andelen personer, inrikes respektive utrikes födda, med garantipension

Anm.: Avser folkbokförda i Sverige.
Källa: Pensionsmyndigheten.

2.7.2 Utvecklingen av fattigdom bland pensionärerna

Grundskyddet ska bidra till en god ekonomisk standard för pensionärer. När grundskyddets funktion ska analyseras är det därför viktigt att se hur det påverkar den ekonomiska situationen för pensionärer. Fattigdom brukar beskrivas som avsaknad av resurser som medför att personer inte har den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället. Det saknas dock givna kriterier för när en person ska betraktas som fattig. Beroende på vilket mått som används blir också analysen och utvecklingen olika över tid. De olika måtten har olika för- och nackdelar och för att få en så fullständig och rättvisande bild som möjligt bör därför flera mått användas i analysen.

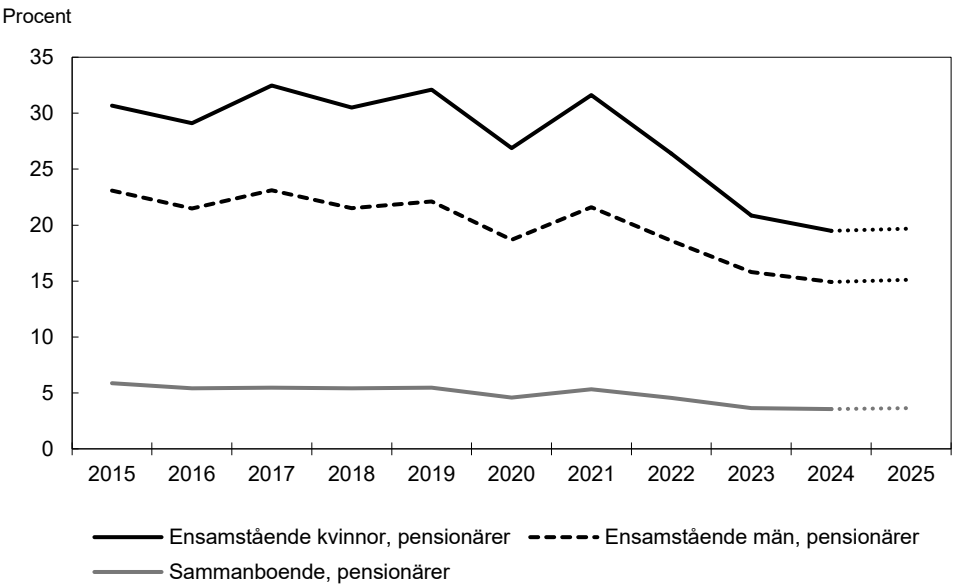
Andelen pensionärer med låg ekonomisk standard har minskat

Ett sätt att mäta fattigdom är att mäta andelen pensionärer med låg ekonomisk standard, dvs. hur den ekonomiska standarden för pensionärer förhåller sig till den ekonomiska standarden för hela befolkningen. En person med låg ekonomisk standard har en ekonomisk standard som är mindre än 60 procent av medianen i befolkningen. Som framgår av diagram 2.3 har andelen med låg ekonomisk standard sjunkit påtagligt sedan 2021. Mellan 2021 och 2024 har andelen med låg ekonomisk standard för ensamstående kvinnor minskat med 12 procentenheter och med 7 procentenheter för ensamstående män. Detta beror dels på att garantipensionen och bostadstillägget höjdes i augusti 2022, dels på de relativt höga uppräkningarna av garantipensionen 2023 och 2024. Eftersom måttet låg ekonomisk standard är ett relativt mått som innebär att pensionärernas ekonomi relateras till hela befolkningen påverkas andelen pensionärer med låg ekonomisk standard både av inkomstutvecklingen för pensionärer och av inkomstutvecklingen för andra grupper i samhället. Eftersom inkomstutvecklingen i andra grupper har varit lägre än inkomstutvecklingen

för framför allt pensionärer med grundskydd under perioden, har även det bidragit till att andelen med låg ekonomisk standard bland pensionärerna har minskat.

2025 har inkomstutvecklingen varit högre än uppräkningen av prisbasbeloppen, vilket medför att andelen pensionärer med låg ekonomisk standard beräknas vara oförändrad bland både ensamstående kvinnor och män. Det innebär att 20 procent av de ensamstående kvinnorna och 15 procent av de ensamstående männen beräknas ha låg ekonomisk standard 2025.

Diagram 2.3 Andelen pensionärer med låg ekonomisk standard

Anm.: Med ekonomisk standard avses hushållets sammanlagda disponibla inkomst korrigerad för hushållets sammansättning. Alla personer i ett hushåll har samma ekonomiska standard.

Anm.: Prognos 2025.

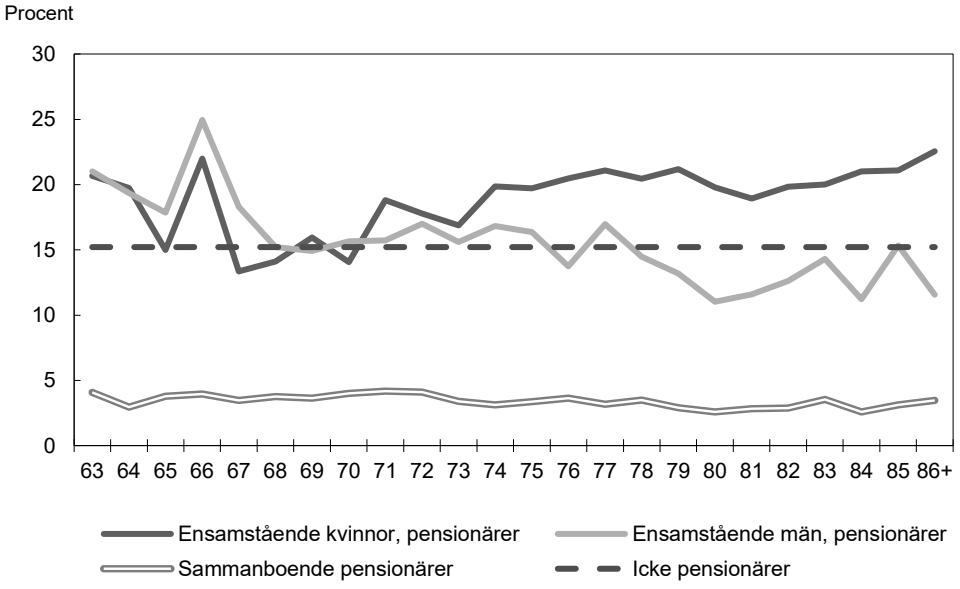
Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Att fler pensionärer med låg ekonomisk standard är kvinnor är delvis en konsekvens av att kvinnor i genomsnitt har en lägre allmän inkomstgrundad pension än vad män har. Det beror på att kvinnor i genomsnitt har förvärvsarbetat i en mindre utsträckning och i genomsnitt har haft en lägre lön, jämfört med kvinnor i dag och jämfört med män. Ytterligare en orsak är att kvinnor i genomsnitt lever längre än män gör och därmed i större utsträckning blir ensamstående.

I diagram 2.4 visas andelen ensamstående respektive sammanboende pensionärer med låg ekonomisk standard fördelat på olika åldrar. Som jämförelse visas också andelen med låg ekonomisk standard för icke-pensionärer (icke-pensionär definieras som alla i befolkningen oavsett ålder som inte har allmän pension). Andelen med låg ekonomisk standard bland pensionärerna är lägre än bland icke-pensionärerna. Snittet för icke-pensionären beräknas vara 15 procent medan snittet för pensionärerna beräknas till 9 procent 2025.

Det skiljer sig dock åt mellan olika grupper av pensionärer. Sammanboende pensionärer har en lägre andel med låg ekonomisk standard i alla åldrar. Risken för låg ekonomisk standard är högst för de ensamstående som tar ut allmän pension före den ålder som de har rätt till pensionssystemet grundskydd (66 år 2025). Andelen med låg ekonomisk standard är högre för ensamstående äldre kvinnor än icke-pensionärer, samtidigt som det motsatta gäller för ensamstående män. Även om andelen med låg ekonomisk standard är högre för kvinnor i högre ålder är antalet betydligt lägre eftersom det är färre personer som lever vid högre åldrar.

Diagram 2.4 Andelen med låg ekonomisk standard bland pensionärer jämfört med icke-pensionärer, prognos 2025

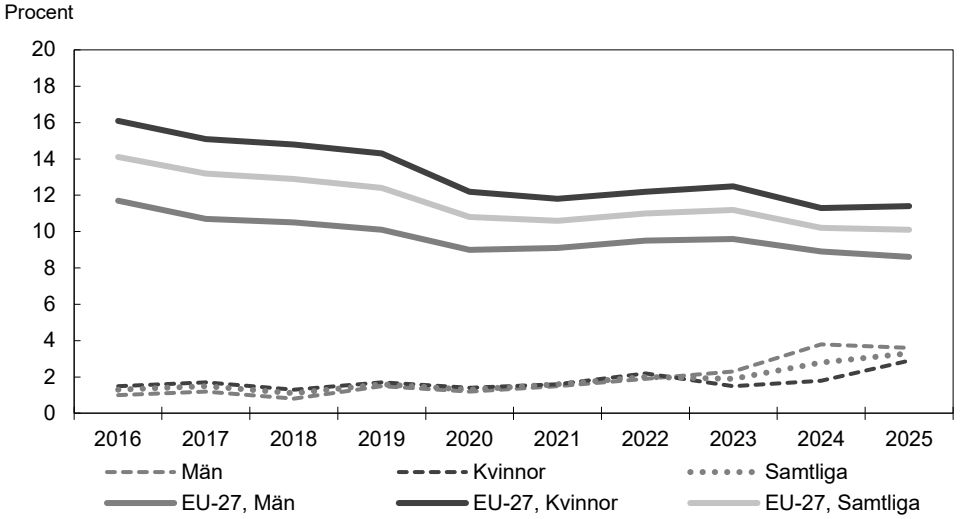

Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Få pensionärer lever i materiell och social fattigdom

Ett annat sätt att mäta fattigdom är att mäta andelen som lever i materiell och social fattigdom. Diagram 2.5 visar att 2,9 procent av kvinnorna och 3,6 procent av männen 65 år eller äldre levde i materiell och social fattigdom 2025. Andelen som lever i materiell och social fattigdom har ökat sedan 2023, utvecklingen har skiljt sig något åt mellan kvinnor och män.

Diagram 2.5 Andel kvinnor och män samt samtliga 65 år eller äldre som lever i materiell och social fattigdom i Sverige och i EU-27

Anm.: Risk för låg materiell och social fattigdom definieras som att inte ha råd med ett antal varor, tjänster eller sociala aktiviteter. Avsaknad av sju av tretton kategorier på hushållsnivå, eller sex av tretton på individnivå, definieras som risk för materiell och social fattigdom.

Anm.: Måttet materiell och social fattigdom redovisas inte för pensionärer utan utifrån åldern 65 år eller äldre. Därför används denna definition här.

Källa: Eurostat, EU-SILC.

Jämfört med övriga medlemsstater i EU är andelen kvinnor och män som lever i materiell och social fattigdom generellt sett mycket låg i Sverige. År 2025 var det 11,4 procent av kvinnorna och 8,6 procent av männen i EU-27 (de 27 medlemsländerna i Europeiska unionen) som levde i materiell och social fattigdom. Sverige var

ett av de länder i EU som hade lägst andel kvinnor och män 65 år och äldre som levde i materiell och social fattigdom under 2025. Skillnaden mellan kvinnor och män är även mindre i Sverige. I övriga EU är det en betydligt större andel bland kvinnorna än bland männen som lever i materiell och social fattigdom.

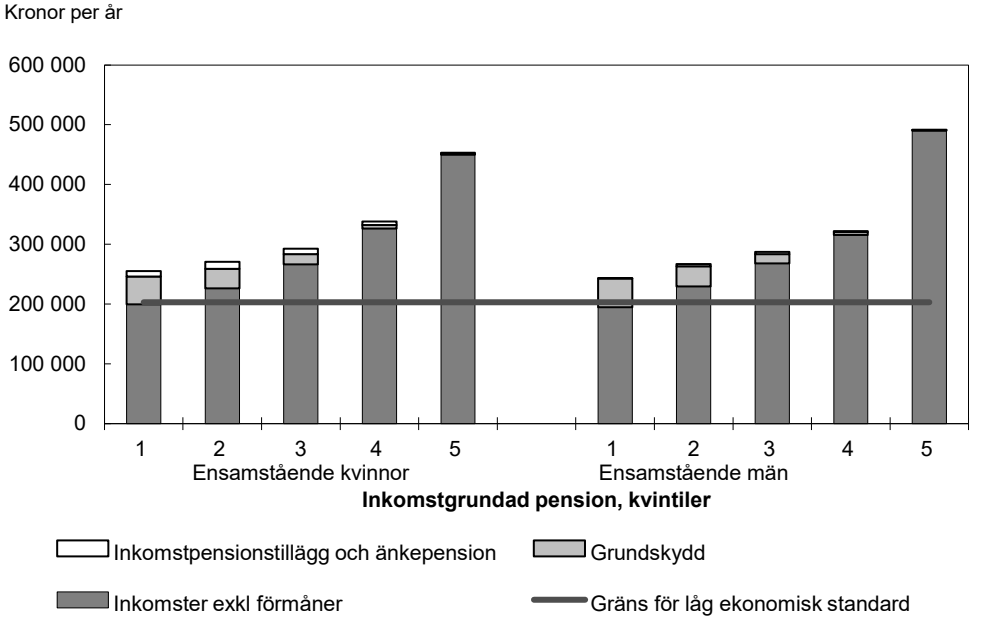
2.7.3 Grundskyddsförmånerna bidrar till att förbättra den ekonomiska standarden för pensionärer

Diagram 2.6 och diagram 2.7 visar hur mycket utgiftsområdets förmåner bidrog till en genomsnittlig förbättring av den ekonomiska standarden för pensionärer under 2025. I diagrammen är pensionärerna indelade i kvintiler som är fördelade utifrån nivån på den allmänna inkomstgrundade pensionen för dem som har helt uttag av allmän pension. Kvintilindelningen är gjord utifrån samtliga personer med helt uttag av pension och inte separat för ensamstående och sammanboende. I diagrammen visas också gränsen för låg ekonomisk standard 2025. Den finns med för att visa hur den ekonomiska standarden för pensionärerna i de olika kvintilerna förhåller sig till gränsen för låg ekonomisk standard samma år.

Av diagram 2.6 framgår att för den kvintil av pensionärerna som har lägst allmän inkomstgrundad pension (kvintil 1) bidrog utgiftsområdets förmåner 2025 till att i genomsnitt öka den ekonomiska standarden med knappt 56 000 kronor för ensamstående kvinnor och drygt 58 000 kronor för ensamstående män. Grundskyddsförmånerna bidrog till att den genomsnittliga ensamstående pensionären i kvintil 1 fick en ekonomisk standard som var över gränsen för låg ekonomisk standard. Även i kvintil 2, med något högre allmän inkomstgrundad pension, var grundskyddsförmånernas bidrag betydande för att öka den genomsnittliga ekonomiska standarden för ensamstående kvinnor och män. Grundskyddsförmånerna har däremot en mycket liten betydelse för den ekonomiska standarden för ensamstående kvinnor och män i kvintil 4 och 5.

Grundskyddet ökar den genomsnittliga ekonomiska standarden nästan lika mycket för kvinnor och män i de lägre kvintilerna. Det är dock stora skillnader i antalet kvinnor respektive män i de olika kvintilerna. Sammantaget är det nästan dubbelt så många kvinnor som män bland de ensamstående pensionärerna, 540 000 jämfört med 290 000. Det är samtidigt en betydligt högre andel av kvinnorna som befinner sig i kvintil 1 och 2 än det är bland männen. 54 procent av de ensamstående kvinnorna har en nivå på den inkomstgrundade pension som gör att de fördelas till kvintil 1 och 2, medan det bara gäller för 28 procent av männen. Utgiftsområdets förmåner bidrar således i betydligt högre utsträckning till att öka den ekonomiska standarden för kvinnor än för män.

Diagram 2.6 Genomsnittlig ekonomisk standard för ensamstående pensionärer samt gränsen för låg ekonomisk standard, indelat i kvintiler. Prognos 2025

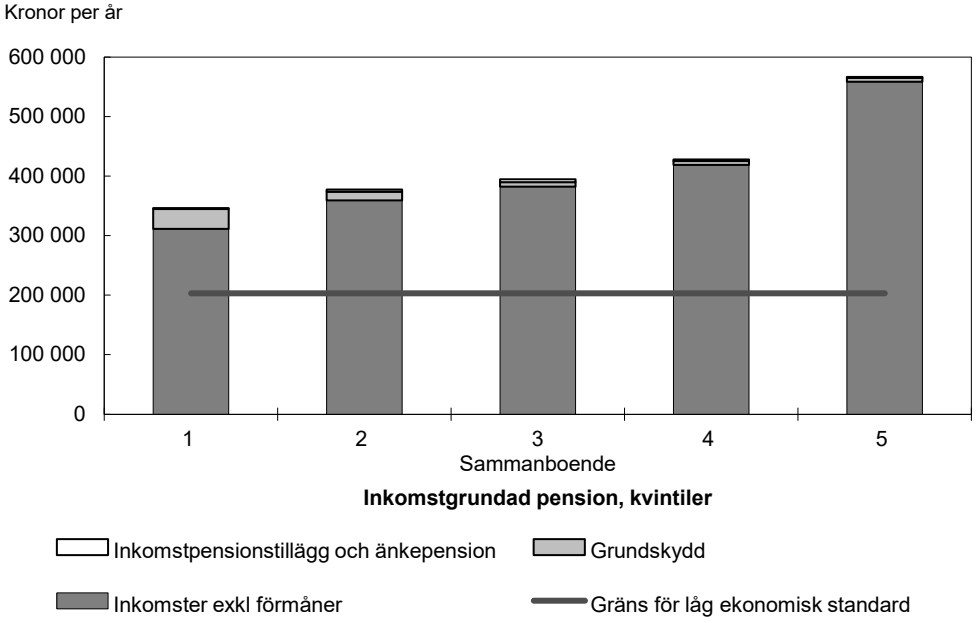

Anm.: Alla inkomster är nettoinkomster, dvs. beräknade efter skatt. I inkomster exkl. förmåner ingår inkomster som inte utbetalas från utgiftsområdet såsom inkomstgrundad pension, såväl allmän inkomstgrundad pension som tjänstepension liksom kapitalinkomster och arbetsinkomster m.m. Individerna är rangordnade efter inkomstgrundad pension och därefter grupperade i fem kvintiler, där kvintil 1 innehåller de 20 procent av individerna med lägst inkomstgrundad pension och kvintil 5 består av de 20 procent med högst inkomstgrundad pension osv. Inkomstpensionstillägget ingår i den inkomstgrundade pensionen vid kvintilindelningen.

Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Sammanboende hade generellt sett en högre ekonomisk standard än ensamstående. Genomsnittet i ekonomisk standard för gruppen med den lägsta allmänna inkomstgrundade pensionen (kvintil 1) låg relativt högt över gränsen för låg ekonomisk standard även utan utgiftsområdets förmåner, vilket framgår av diagram 2.7. Grundskyddet har en mindre betydelse för den ekonomiska standarden för sammanboende i alla grupper. Det beror i stor utsträckning på att den ekonomiska standarden i beräkningen fördelas lika i ett hushåll. De pensionärer som har en nivå på inkomstgrundad pension som gör att de finns i kvintil 1 har en högre ekonomisk standard i genomsnitt eftersom de även får del av den ekonomiska standarden av den de sammanbor med. Även bland sammanboende skiljer sig fördelningen åt mellan kvinnor och män. 74 procent av de i den lägsta kvintilen är kvinnor, medan 74 procent i den högsta är män.

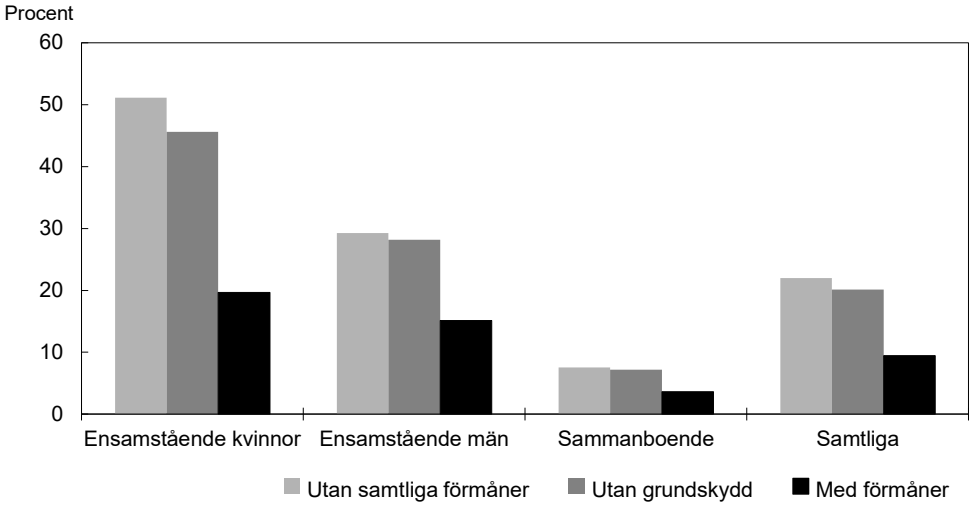
Diagram 2.7 Genomsnittlig ekonomisk standard för sammanboende pensionärer samt gränsen för låg ekonomisk standard, indelat i kvintiler, prognos 2025

Anm.: Se anmärkning diagram 2.6.
Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Som framgår av diagram 2.6 och 2.7 bidrar förmånerna inom utgiftsområdet till att höja den ekonomiska standarden främst för ensamstående pensionärer men också för sammanboende. För att undersöka hur förmånerna bidrar till att pensionärer har en ekonomi över gränsen för låg ekonomisk standard visas i diagram 2.8 hur stor andelen pensionärer med låg ekonomisk standard hade varit om pensionärerna inte hade fått del av utgiftsområdets förmåner (uppdelat på grundskyddets olika förmåner och samtliga förmåner). Det framgår av diagrammet att utgiftsområdet i stor utsträckning bidrar till att minska andelen pensionärer med låg ekonomisk standard, i synnerhet för ensamstående pensionärer. Bland ensamstående kvinnor med allmän pension hade andelen med låg ekonomisk standard varit 51 procent om de inte hade fått del av utgiftsområdets förmåner, och 46 procent om de inte hade fått grundskydds-förmånerna. Motsvarande andel för ensamstående män beräknas att bli 29 procent respektive 28 procent. Med hela utgiftsområdets förmåner beräknas andelen med låg ekonomisk standard bland ensamstående kvinnor bli 20 procent 2025, vilket kan jämföras med 15 procent för ensamstående män.

Diagram 2.8 Andelen pensionärer med låg ekonomisk standard med och utan utgiftsområdets förmåner, prognos 2025

Anm.: Till grundskyddsförmånerna hör garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Med samtliga förmåner avses samtliga förmåner inom utgiftsområdet, dvs. grundskyddsförmånerna, inkomstpensionstillägg, omställningspension och änkepension.

Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Utgiftsområdets förmåner bidrar även till att hålla nere andelen med låg ekonomisk standard bland gruppen sammanboende pensionärer, om än i en mindre utsträckning. Utan att få ta del av förmånerna skulle andelen ha uppgått till 8 procent i stället för 4 procent. Om hela pensionärskollektivet betraktas hade andelen pensionärer med låg ekonomisk standard varit mer än dubbelt så stor utan utgiftsområdets förmåner – 22 procent jämfört med 9 procent, vilket är en marginell förändring från 2024.

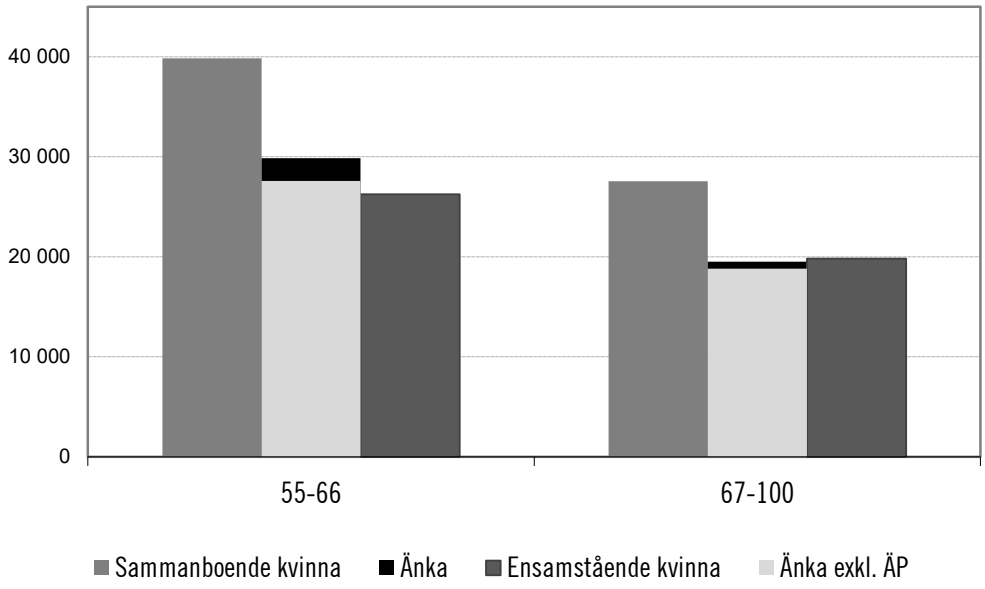
Änkepension bidrar till högre ekonomisk standard

Diagram 2.9 visar den ekonomiska standarden i olika åldersgrupper för sammanboende kvinnor jämfört med ensamstående kvinnor som får änkepension respektive inte får änkepension. För kvinnor som får änkepension visas även hur den ekonomiska standarden skulle påverkas om de inte hade fått änkepension.

Sammanboende kvinnor har en högre ekonomisk standard än ensamstående kvinnor, oavsett om den ensamstående kvinnan får änkepension. I åldersgruppen 55–65 år har ensamstående kvinnor med änkepension en högre ekonomisk standard än andra ensamstående kvinnor, men i den äldre åldersgruppen är den ekonomiska standarden ungefär densamma i båda grupperna. Det är mindre skillnad i ekonomisk standard än storleken på änkepensionen, främst för gruppen 67–100 år. Det beror på att om änkepensionen togs bort så skulle andra grundskyddsförmåner inom ålderspensionssystemet till viss del kompensera för minskningen.

Diagram 2.9 Ekonomisk standard för kvinnor med änkepension jämfört med övriga kvinnor, median 2024

Kronor per månad

Anm.: Beräkningen är åldersstandardiserad eftersom änkorna har en annan åldersstruktur än övriga kvinnor.
Källa: Socialdepartementets beräkningar i STAR 2024.

Bland kvinnor över 67 år kommer enbart de med relativt låg inkomstgrundad pension få änkepension eftersom änkepensionen reduceras med inkomstgrundad pension. Detta medför att de med änkepension har något lägre ekonomisk standard jämfört med andra ensamstående kvinnor.

2.7.4 Målkonflikten mellan grundskydd och drivkrafter till arbete

Det finns starka fördelningspolitiska skäl för ett grundskydd i ett allmänt pensionssystem och det är en förutsättning för att minska risken för låg ekonomisk standard bland pensionärer. Samtidigt ska grundskyddet vara just en grund och det ska i möjligaste mån löna sig att arbeta även för personer med låga inkomster. Om grundskyddet ger höga ersättningsnivåer blir drivkrafterna till arbete sämre. Det finns med andra ord en målkonflikt mellan ett högt grundskydd och drivkrafter till arbete.

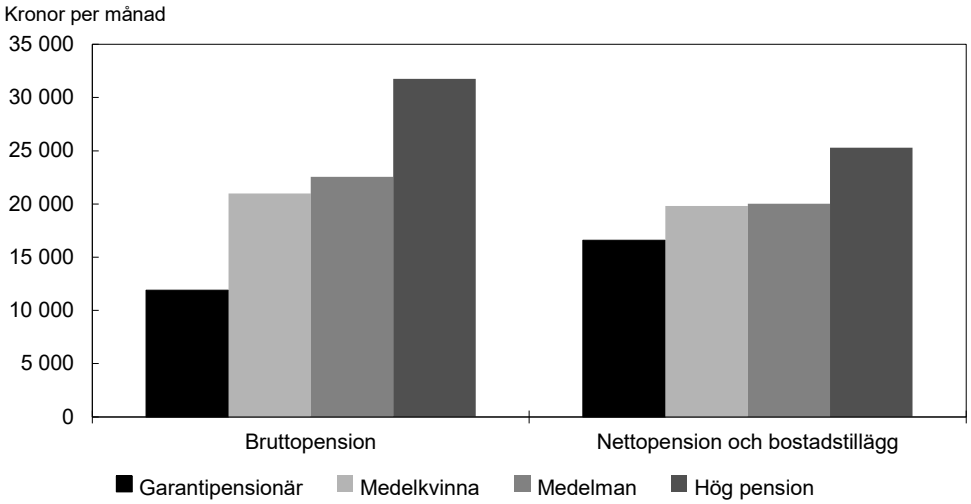
Diagram 2.10 visar den totala bruttopensionen, dvs. den allmänna ålderspensionen, tjänstepension och privat pension, respektive den totala pensionen efter skatt och med bostadstillägg, för fyra olika typfall som 2025 är 73 år och ogifta. Typfallen utgörs av en pensionär med enbart garantipension, en kvinna med medelpension, en man med medelpension samt en pensionär med hög pension.

Som framgår av diagrammet är skillnaden mellan dem med lägst och högst pension ca 20 000 kronor per månad före skatt 2025. Skatten har en tydligt utjämnande effekt mellan olika inkomstnivåer. Utöver effekten av skatten kommer typfallens inkomster också närmare varandra till följd av bostadstillägget. Skillnaden mellan typfallet med lägst och högst pension minskar till drygt 8 700 kronor per månad efter skatt och bostadstillägg.

Skillnaden mellan kvinnan med medelpension och mannen med medelpension minskar från drygt 1 500 kronor per månad före skatt till drygt 180 kronor efter skatt och bostadstillägg. Även här beror det på att både skatten och bostadstillägget minskar

skillnaderna. I typfallsberäkningen får både kvinnan och mannen bostadstillägg, men kvinnan får ett högre belopp.

Diagram 2.10 Total bruttopension respektive totala pension efter skatt och med bostadstillägg för fyra typfall

Källa: Pensionsmyndigheten.

Det är tydligt att grundskyddets nivå och utformning tillsammans med skattens utjämnande effekt gör att skillnaden i total pension efter skatt är relativt liten mellan dem med relativt låg pension och dem med medelpensioner, men framför allt är det tydligt hur det nästan helt raderar skillnaden mellan medelkvinnans och medelmannens pensionsinkomster. Här bör tilläggas att detta är typfallsberäkningar beräknade utifrån vissa ingångsvärden. Det innebär att alla typfall utom typfallet med hög pension, utifrån ingångsvärdena i beräkningarna får bostadstillägg, men när faktiska data undersöks är det endast ca 14 procent av pensionärerna som får bostadstillägg. Det innebär således att i verkligheten får den utjämnande effekten av bostadstillägget inte lika stort genomslag.

2.8 Budgetförslag

2.8.1 1:1 Garantipension

Tabell 2.6 Anslagsutveckling 1:1 Garantipension till ålderspension

Tusental kronor

2025	Utfall	32 357 393	Anslagssparande	-86 781
2026	Anslag	29 757 600[1]	Utgiftsprognos	30 254 200
2027	**Förslag**	**28 549 600**		
2028	Beräknat	29 138 100		
2029	Beräknat	30 340 600		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för garantipension till ålderspension samt särskilt pensionstillägg enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.7 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:1 Garantipension till ålderspension

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**29 757 600**	**29 757 600**	**29 757 600**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-315 000	-359 000	-359 000
Makroekonomisk utveckling	-2 423 000	-2 333 000	-1 890 900
Volymer	1 530 000	2 072 500	2 832 900
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**28 549 600**	**29 138 100**	**30 340 600**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskas genom tidigare fattade riksdagsbeslut. Utgiftsminskningen beror huvudsakligen på tidigare beslut om höjning av åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system (prop. 2021/22:181, bet 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331). Anslaget minskas därför med 300 000 000 kronor 2027.

Jämfört med 2026 beräknas utgifterna för garantipension minska under 2027 och 2028 för att sedan öka 2029. Under hela perioden beräknas antalet garantipensionärer att minska, medan medelbeloppet beräknas öka. Ökningen av medelbeloppet är speciellt tydlig 2029, vilket beror på en uppgång av prisbasbeloppet.

I december 2025 hade 1 181 900 personer garantipension, varav 829 700 kvinnor och 352 200 män. Antalet garantipensionärer beräknas minska fram till 2029. År 2029 beräknas antalet personer med garantipension uppgå till 1 037 100. Skälet till minskningen är i huvudsak att nya ålderspensionärer har allmän inkomstgrundad pension i högre utsträckning än äldre pensionärer, vilket gör att en lägre andel av de nya ålderspensionärerna har garantipension

Regeringen föreslår att 28 549 600 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 29 138 100 000 kronor respektive 30 340 600 000 kronor.

2.8.2 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Tabell 2.8 Anslagsutveckling 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Tusental kronor

2025	Utfall	7 807 012	Anslagssparande	-356 318
2026	Anslag	7 826 600[1]	Utgiftsprognos	7 471 600
2027	**Förslag**	**7 069 200**		
2028	Beräknat	6 629 800		
2029	Beräknat	6 181 400		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension och änkepension samt för utgifter för garantipension till dessa förmåner enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.9 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**7 446 600**	**7 446 600**	**7 446 600**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	51 000	51 000	51 000
Makroekonomisk utveckling	279 200	483 300	634 400
Volymer	-707 600	-1 351 100	-1 950 600
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**7 069 200**	**6 629 800**	**6 181 400**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget ökas genom tidigare fattade riksdagsbeslut. Utgiftsökningen beror på beslut om höjning av åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system (prop. 2021/22:181, bet 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331). Anslaget ökas därför med 51 000 000 kronor 2027.

Änkepensionen är dominerande vad gäller antal förmånstagare i förhållande till omställningspension, och svarar för ungefär 89 procent av de totala utgifterna inom anslaget. Änkepensionen avskaffades 1990 och ersattes då av den tidsbegränsade och könsneutrala omställningspensionen. Övergångsbestämmelserna till reformen innebär dock att änkepensionen kommer att finnas kvar under decennier, och nya änkepensioner beviljas fortfarande. Omställningspensionen är tidsbegränsad till i normalfallet ett år och betalas endast ut till efterlevande som är yngre än 67 år medan änkepensionen ofta är livsvarig. Det medför att utgifterna för omställningspension är avsevärt lägre än för änkepension.

Antalet kvinnor med änkepension var ca 165 000 i december 2025. För 2026–2029 beräknas antalet kvinnor med änkepension att minska med ca 11 000 personer per år. Antalet kvinnor och män med omställningspension var ca 3 900 respektive 1 500 i december 2025. Prognosen för åren framöver är att antalet kvinnor och män med omställningspension kommer att vara i stort sett oförändrat mellan 2026 och 2029. Sammantaget innebär detta att utgifterna på anslaget beräknas minska med mellan 6 och 7 procent per år.

Regeringen föreslår att 7 069 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 6 629 800 000 kronor respektive 6 181 400 000 kronor.

2.8.3 1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Tabell 2.10 Anslagsutveckling 1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Tusental kronor

2025	Utfall	13 903 768	Anslagssparande	25 844
2026	Anslag	13 855 700[1]	Utgiftsprognos	13 641 400
2027	**Förslag**	**13 620 300**		
2028	Beräknat	13 870 500		
2029	Beräknat	14 167 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bostadstillägg till pensionärer och särskilt bostadstillägg till pensionärer enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.11 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**13 855 700**	**13 855 700**	**13 855 700**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-285 100	-299 400	-305 600
Makroekonomisk utveckling	-274 300	-313 600	-324 900
Volymer	324 000	627 800	941 800
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**13 620 300**	**13 870 500**	**14 167 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskas genom tidigare fattade riksdagsbeslut. Utgiftsminskningen beror huvudsakligen på tidigare beslut om höjning av åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system (prop. 2021/22:181, bet 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331). Anslaget minskas därför med 279 000 000 kronor 2027. Minskningen beror även på att nya bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringarna träder i kraft den 1 januari 2027 (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för bostadstillägg. Anslaget minskas därför med 3 100 000 kronor 2027.

Utgifterna för anslaget beräknas öka mellan 2026 och 2029. Ökningen beror både på att antalet pensionärer med bostadstillägg och medelbeloppet väntas öka under perioden. Antalet ålderspensionärer prognosticeras öka vilket har en höjande effekt på antalet personer med bostadstillägg. Det motverkas dock av att nyblivna pensionärer i genomsnitt har en högre pension och därmed får bostadstillägg i lägre utsträckning. Statens utgifter för bostadstillägg påverkas av pensionärernas inkomster och förmögenhet samt av bostadskostnaderna. Pensionärernas benägenhet att ansöka om förmånen påverkar även anslagets kostnadsutveckling. Utgiftsutvecklingen påverkas även i stor utsträckning av förändringar i bostadskostnaderna.

Det var ca 305 800 pensionärer som fick bostadstillägg i december 2025, 212 600 kvinnor och 93 200 män. Under 2026 sjönk antalet förmånstagare då lägsta gränsen

för att få bostadstillägg för pensionärer höjdes från 66 till 67 år. Antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg beräknas under prognosperioden att öka något. År 2029 beräknas det vara ca 305 000 pensionärer som får bostadstillägg.

Regeringen föreslår att 13 620 300 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 13 870 500 000 kronor respektive 14 167 000 000 kronor.

2.8.4 1:4 Äldreförsörjningsstöd

Tabell 2.12 Anslagsutveckling 1:4 Äldreförsörjningsstöd

Tusental kronor

2025	Utfall	1 592 911	Anslagssparande	-62 911
2026	Anslag	1 625 800[1]	Utgiftsprognos	1 621 400
2027	**Förslag**	**1 670 500**		
2028	Beräknat	1 758 600		
2029	Beräknat	1 863 900		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.13 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:4 Äldreförsörjningsstöd

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**1 625 800**	**1 625 800**	**1 625 800**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-59 800	-82 200	-105 400
Makroekonomisk utveckling	31 800	85 800	146 600
Volymer	72 700	129 200	196 900
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 670 500**	**1 758 600**	**1 863 900**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskas genom tidigare fattade riksdagsbeslut. Utgiftsminskningen beror huvudsakligen på tidigare beslut om höjning av åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system (prop. 2021/22:181, bet 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331). Anslaget minskas därför med 49 000 000 kronor 2027. Minskningen beror även på att nya bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringarna träder i kraft den 1 januari 2027 (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för äldreförsörjningsstöd. Anslaget minskas därför med 10 800 000 kronor 2027.

Anslaget beräknas öka 2027–2029 jämfört med 2026. Äldreförsörjningsstöd garanterar en lägsta ekonomisk standard för personer som är 67 år eller äldre. Stödet är inkomstprövat och avräknas mot alla andra inkomster. I praktiken innebär det att äldreförsörjningsstöd lämnas till personer som inte har en tillräcklig pension, vilket oftast är personer som har bosatt sig i Sverige relativt sent i livet. Därutöver tillkommer även

vissa personer från Ukraina som har haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som tidigare folkbokfört sig i Sverige, och därmed även fått rätt till bosättningsbaserade förmåner.

I december 2025 var det 16 000 kvinnor och 11 800 män som fick äldreförsörjningsstöd. Antalet pensionärer som får äldreförsörjningsstöd beräknas öka 2026–2029. Det beräknas vara 31 400 personer som får äldreförsörjningsstöd 2029.

Anledningen till den långsiktiga trenden att antalet personer som får äldreförsörjningsstöd ökar är att en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till förmånen jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare.

Regeringen föreslår att 1 670 500 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 1 758 600 000 kronor respektive 1 863 900 000 kronor.

2.8.5 1:5 Inkomstpensionstillägg

Tabell 2.14 Anslagsutveckling 1:5 Inkomstpensionstillägg

Tusental kronor

2025	Utfall	5 953 226	Anslagssparande	76 517
2026	Anslag	5 795 000[1]	Utgiftsprognos	5 784 000
2027	**Förslag**	**5 762 000**		
2028	Beräknat	5 743 000		
2029	Beräknat	5 733 000		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för inkomstpensionstillägg enligt socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.15 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:5 Inkomstpensionstillägg

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**5 795 000**	**5 795 000**	**5 795 000**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer	-33 000	-52 000	-62 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**5 762 000**	**5 743 000**	**5 733 000**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslaget sammantaget minskar till följd av förändrade volymer. År 2027 minskar anslaget därför med 33 000 000 kronor.

Inkomstpensionstillägg påverkas av storleken på pensionärernas allmänna inkomstgrundade ålderspension och antalet år med pensionsgrundande inkomst. Eftersom förmånsbeloppet inte indexeras så påverkas anslaget över tid av volymutvecklingen.

År 2026 höjdes åldersgränsen för rätt till inkomstpensionstillägg från 66 till 67 år vilket minskade antalet förmånstagare

I december 2025 fick knappt 1 224 300 personer inkomstpensionstillägg, varav 773 100 kvinnor och 451 200 män. Antalet personer som får inkomstpensionstillägg beräknas vara relativt oförändrat fram till 2029. Eftersom inkomstpensionstillägget inte indexeras påverkas utgiftsutvecklingen främst av antalet pensionärer som är berättigade till förmånen. Det medför att utgiftsutvecklingen fram till 2029 följer samma utveckling som antalet pensionärer som får inkomstpensionstillägg.

Regeringen föreslår att 5 762 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Inkomstpensionstillägg* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 5 743 000 000 kronor respektive 5 733 000 000 kronor.

2.8.6 2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2.16 Anslagsutveckling 2:1 Pensionsmyndigheten

Tusental kronor

2025	Utfall	797 303	Anslagssparande	27 801
2026	Anslag	841 091[1]	Utgiftsprognos	858 249
2027	**Förslag**	**788 545**		
2028	Beräknat	787 905[2]		
2029	Beräknat	788 885[3]		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] Motsvarar 779 443 tkr i 2027 års prisnivå.

[3] Motsvarar 768 245 tkr i 2027 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Pensionsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för den verksamhet som bedrivs av Min Pension i Sverige AB.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.17 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 2:1 Pensionsmyndigheten

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**841 091**	**841 091**	**841 091**
Pris- och löneomräkning[2]	11 922	21 182	34 840
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-64 468	-74 368	-87 046
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**788 545**	**787 905**	**788 885**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

[2] Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2026. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2028–2029 är preliminär.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den tillfälliga satsningen Återkrav bostadstillägg för pensionärer och allmän pension upphör vid årsskiftet 2026. Anslaget minskas därför med 36 968 000 kronor fr.o.m. 2027.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2027 i budgetpropositionen för 2026 innebär tillämpningen av principerna att det tidigare beräknade tillskottet på

49 500 000 kronor för kontroller, återkrav och robusta handläggningssystem inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslaget ökas mot bakgrund av att det utifrån det allvarliga säkerhetspolitiska läget sker en omfattande upprustning av det civila försvaret. Pensionsmyndigheten har som beredskapsmyndighet inom beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet särskild betydelse för det civila försvaret och totalförsvaret. Med oförändrad anslagsnivå riskerar nödvändig verksamhet att inte kunna upprätthållas. Anslaget ökas därför med 2 000 000 kronor 2027 och 4 000 000 kronor fr.o.m. 2028.

Riksdagen har beslutat att transaktionskontosystemet inte ska införas (prop. 2025/26:277, bet. 2026/27:FiU7, rskr. 2026/27:10). Mot denna bakgrund kommer 13 500 000 kronor för bankavgifter och avgifter för tekniska leverantörer att kvarstå på anslaget fr.o.m. 2027. Anslaget 1:15 *Utbetalningsmyndigheten* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas med motsvarande belopp.

Ändringar i socialförsäkringsbalken som trädde i kraft den 1 juli 2026 innebär bl.a. att det har införts administrativa sanktioner i socialförsäkringen (prop. 2025/26:210, bet. 2025/26:SfU26, rskr. 2025/26:290). Pensionsmyndigheten får ökade kostnader till följd av ökad administration. Anslaget ökas därför med 2 000 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter öka med 2 300 000 kronor fr.o.m. 2028.

Ändringar i socialförsäkringsbalken som träder i kraft den 1 januari 2027 innebär bl.a. ett krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Pensionsmyndigheten har för 2026 tilldelats 3 000 000 kronor bl.a. för anpassning av it-system. Fr.o.m. 2027 beräknas administrationen för reformen kosta 2 000 000 kronor per år. Anslaget minskas därför med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Med anledning av tidigare beslut om justering av ersättning till Pensionsmyndigheten för förberedelser av de höjda pensionsåldrarna (prop. 2021/22:181, bet. 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331) minskas anslaget med 11 500 000 kronor 2027, 23 000 000 kronor 2028 och 34 500 000 kronor 2029.

Regeringen föreslår att 788 545 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Pensionsmyndigheten* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 787 905 000 kronor respektive 788 885 000 kronor.

Övrig kontokredit vid handel med fondandelar

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att för 2027 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Pensionsmyndighetens behov av likviditet vid handel med fondandelar som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 20 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Pensionsmyndigheten har en särskild kredit som ska användas för att finansiera likviditetsbehov i samband med fondhandel inom ramen för premiepensionssystemet. Behovet av krediten är främst en följd av det underskott som uppstår på grund av samtida köp- och säljtransaktioner med olika likviddagar för fonder samt behovet av ett handelslager i syfte att effektivisera handeln. De faktorer som framför allt har

betydelse för utvecklingen av behovet av krediten är antalet fondbyten, värdet av pensionsspararnas fondtorg och tidsmässig koncentration av fondbyten.

Tabell 2.18 Övriga kontokrediter i statens verksamhet

Tusental kronor

Utgifts-område	Ändamål	Beslutad kreditram 2025[1]	Maximalt nyttjande 2025	Beslutad kreditram 2026[1]	Begärd kreditram 2027
11	Pensionsmyndighetens behov av likviditet vid handel med fondandelar	20 000 000	6 521 141	20 000 000	20 000 000
	Summa	**20 000 000**	**6 521 141**	**20 000 000**	**20 000 000**

[1] Av riksdagen beslutad övrig kontokredit exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Utgifterna för Pensionsmyndighetens administration av den inkomstgrundade ålderspensionen täcks av avgifter som tas från de allmänna pensionsfonderna (AP-fonderna) och premiepensionssystemet. Även kostnader för administration av ålderspensionssystemet vid Kronofogden, Skatteverket, Statens servicecenter och Fondtorgsnämnden hanteras inom detta avgiftsuttag. Några kostnader för administration av ålderspensionssystemet avseende Fondtorgsnämndens verksamhet har dock ännu inte uppkommit.

Pensionsmyndigheten är värdmyndighet för Fondtorgsnämnden. Fondtorgsnämnden inledde sin verksamhet den 20 juni 2022 och övertog då ansvaret för förvaltningen av premiepensionens fondtorg. Fondtorgsnämnden ska enligt lagen (2022:759) om Fondtorgsnämnden ta ut en avgift från de fondförvaltare som ger in en anbudsansökan eller ett anbud i en upphandling för att täcka myndighetens kostnader för att granska och pröva anbudsansökan eller anbudet. Vidare ska Fondtorgsnämnden ta ut årliga avgifter från de fondförvaltare som Fondtorgsnämnden har ingått fondavtal med för att täcka sina kostnader. Därutöver tar Fondtorgsnämnden under en övergångsperiod ut fondavgifter från nuvarande anslutna fonder.

Tabell 2.19 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Pensionsmyndigheten och Fondtorgsnämnden

Tusental kronor, 2026 års priser

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2025	Resultat 2026	Verksamhetens intäkter 2027 (prognos)	Kostnader som ska täckas 2027 (prognos)	Resultat 2027 (prognos)	Ack. resultat utgående 2027 (prognos)
Verksamhet där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet						
Avgiftsuttag AP-fonderna	637	-3 105	756 468	754 000	2 468	0
Avgiftsuttag premiepensionssystemet	36 957	-46 089	594 132	585 000	9 132	0
- varav Pensionsmyndigheten	36 957	-46 089	594 132	585 000	9 132	0
- varav Fondtorgsnämnden	0	0	0	0	0	0
Anbudsavgift	-5 885	-1 400	3 600	-4 900	-1 300	-8 585
Årlig avgift	-219 990	-46 900	82 000	-74 100	-7 900	-258 990
Administration av ansökan från fondförvaltare, samt granskning av fondförvaltare och fonder.	7 810	-2 300	2 600	-7 000	-4 400	1 110
- varav Pensionsmyndigheten	0	0	0	0	0	0
- varav Fondtorgsnämnden	7 810	-2 300	2 600	-7 000	-4 400	1 110
Totalt	-180 471	-99 794	1 438 800	1 253 000	-2 000	-266 465

Källa: Pensionsmyndigheten.

Totala förvaltningsmedel

Pensionsmyndighetens verksamhet finansieras av anslag på statens budget, av AP-fonderna och av premiepensionssystemet. Förvaltningsanslaget används för administration av garantipension, efterlevandepension till vuxna, bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd och inkomstpensionstillägg.

Tabell 2.20 Finansiering av Pensionsmyndighetens administration

Tusental kronor

	2026	2027	2028	2029
Förvaltningsanslag förslag/beräknat	841 091	788 545	787 905	788 885
Avgiftsinkomster AP-fonderna	739 895	760 220[1]	768 473[1]	780 645[1]
Avgiftsinkomster premiepensionssystemet	527 911	596 492[1]	602 967[1]	612 518[1]
Summa	**2 108 897**	**2 145 257**	**2 159 346**	**2 182 048**

[1]Prognos.

Källa: Pensionsmyndigheten.